

Algemene Voorwaarden

Artikel 1: Toepasselijkheid, definities

- Deze voorwaarden zijn van toepassing op ieder aanbod en elke overeenkomst tot het verrichten van werkzaamheden en op alle overeenkomsten van koop en verkoop van Gebroeders Huurman BV, gevestigd te Zoetermeer, hierna te noemen "de gebruiker".
- De opdrachtgever respectievelijk de koper zal verder worden aangeduid als "de wederpartij".
- Een aantal bepalingen in deze algemene voorwaarden heeft betrekking op een natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf. In deze bepalingen wordt de wederpartij aangeduid met de term "de consument".
- Onder "schriftelijk" wordt in deze algemene voorwaarden verstaan: per brief, per e-mail, per fax of enige andere wijze van communicatie die met het oog op de stand der techniek en de in het maatschappelijk verkeer geldende opvattingen hiermee gelijk kan worden gesteld.
- Onder "zaken" wordt in deze algemene voorwaarden verstaan: alle door de gebruiker te leveren bouwmaterialen en overige zaken. Indien een bepaling alleen ziet op bouwmaterialen, wordt laatstgenoemde term gebruikt.
- Onder "documenten" wordt in deze algemene voorwaarden verstaan: de door de gebruiker te vervaardigen of te verstrekken en/of door de wederpartij verstrekte tekeningen, ontwerpen, berekeningen, rapporten, adviezen e.d. Deze documenten, waaronder begrepen digitale bestanden, kunnen zowel schriftelijk als op andere gegevensdragers worden vastgelegd, zoals op cd-roms, dvd's, USB-sticks e.d.
- Onder "informatie" wordt in deze algemene voorwaarden verstaan: zowel de documenten als de overige (mondelinge) gegevens die door de gebruiker en/of de wederpartij (moeten) worden verstrekt.
- Het mogelijk niet van toepassing zijn van een (deel van een) bepaling van deze algemene voorwaarden laat de toepasselijkheid van de overige bepalingen onverlet.
- Bij een discrepantie of strijdigheid tussen deze algemene voorwaarden en een vertaalde versie hiervan, geldt de Nederlandse tekst.
- Deze algemene voorwaarden zijn eveneens van toepassing op uit de overeenkomst voortgekomen deel-, vervolgopdrachten, na- of deelbestellingen.
- Indien de gebruiker deze algemene voorwaarden al meerdere keren aan de wederpartij ter hand heeft gesteld, is er sprake van een bestendige handelsrelatie. De gebruiker hoeft dan de algemene voorwaarden niet telkens opnieuw ter hand te stellen om deze op volgende overeenkomsten van toepassing te laten zijn.

Artikel 2: Aanbod, offertes, prijzen en tarieven

- Ieder aanbod en elke offerte van de gebruiker is van kracht gedurende de daarin genoemde termijn. Een aanbod of offerte waarin geen geldigheidstermijn is genoemd is vrijblijvend. Bij een vrijblijvend aanbod of een vrijblijvende offerte heeft de gebruiker het recht dit aanbod of deze offerte uiterlijk binnen 2 werkdagen na ontvangst van de aanvraag te herroepen.
- De in een aanbod, offerte, prijs- of tarieflijst vermelde prijzen en tarieven zijn exclusief BTW en eventuele kosten, zoals transportkosten, administratiekosten, kosten voor het aanvragen van vergunningen, kosten voor het doen van een graafmelding (KLIC-melding) bij het kadaster op grond van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten (WION) en declaraties van ingeschakelde derden.
- Een samengesteld(e) aanbod of offerte verplicht de gebruiker niet tot levering van een deel van de aangeboden prestatie tegen een overeenkomstig deel van de prijs of het tarief.
- Indien het aanbod of de offerte is gebaseerd op door de wederpartij verstrekte informatie en deze informatie onjuist of onvolledig blijkt te zijn dan wel naderhand wijzigt, heeft de gebruiker het recht de opgegeven prijzen, tarieven en/of (op)levertermijnen aan te passen.
- Het aanbod, de offerte, de prijzen en tarieven gelden niet automatisch voor nabestellingen, nieuwe of vervolgopdrachten.
- Getoonde en/of verstrekte monsters, modellen en voorbeelden, opgaven van kleuren, afmetingen, gewichten en andere omschrijvingen in brochures, promotiemateriaal en/of op de website van de gebruiker zijn zo nauwkeurig mogelijk, maar gelden slechts ter aanduiding. Hieraan kan de wederpartij geen rechten onttelen.
- De verstrekte monsters, modellen en voorbeelden blijven eigendom van de gebruiker en moeten op eerste verzoek op kosten van de wederpartij aan de gebruiker worden geretourneerd.
- De gebruiker heeft het recht de kosten verbonden aan de aanbesteding of offerte bij de wederpartij in rekening te brengen, mits hij de wederpartij vooraf schriftelijk op deze kosten heeft gewezen.
- Indien zich tussen de datum van het sluiten van de overeenkomst en de uitvoering hiervan voor de gebruiker (kost)prijsverhogende omstandigheden voordoen als gevolg van wijzigingen in de wet- en regelgeving, overheidsmaatregelen, valutastormelingen of wijzigingen in de prijzen van de benodigde materialen en/of grondstoffen, heeft de gebruiker het recht de overeengekomen prijzen en tarieven dienovereenkomstig te verhogen en aan de wederpartij in rekening te brengen.
- Bij prijs- of tariefverhogingen binnen 3 maanden na totstandkoming van de overeenkomst is de consument bevoegd de overeenkomst door middel van een schriftelijke verklaring te ontbinden. Indien de consument niet binnen 14 dagen na mededeling van de prijs- of tariefwijziging aan de gebruiker heeft laten weten gebruik te willen maken van zijn ontbindingsbevoegdheid, mag de gebruiker er vanuit gaan dat de consument met de prijs- of tariefwijziging heeft ingestemd.

Artikel 3: Totstandkoming overeenkomsten

- De overeenkomst komt tot stand nadat de wederpartij het aanbod van de gebruiker heeft geaccepteerd, ook indien deze acceptatie op ondergeschikte punten afwijkt van dit aanbod. Wanneer de acceptatie van de wederpartij echter op wezenlijke punten afwijkt, komt de overeenkomst pas tot stand indien de gebruiker schriftelijk met deze afwijkingen heeft ingestemd.
- De gebruiker is pas gebonden aan:
  - een opdracht of bestelling zonder daaraan voorafgaand aanbod;
  - mondelijke afspraken;
  - aanvullingen op of wijzigingen van de algemene voorwaarden of overeenkomst;na schriftelijke bevestiging hiervan aan de wederpartij of zodra de gebruiker – zonder tegenwerping van de wederpartij – met de uitvoering van de opdracht, bestelling of afspraken is begonnen.

Artikel 4: Inschakeling derden

- Indien een goede uitvoering van de overeenkomst dit vereist, mag de gebruiker bepaalde leveringen en werkzaamheden door derden laten verrichten.
- Ingeval de opdracht met zich meebrengt dat de gebruiker met meerdere, door de wederpartij aangestelde derden dient samen te werken, zal de wederpartij een hoofverantwoordelijke onder hen aanstellen en een onderlinge taakverdeling bepalen. Dit gebeurt in overleg met en na instemming van de gebruiker.

Artikel 5: Verplichtingen van de wederpartij

- De wederpartij moet ervoor zorgen dat:
  - hij alle voor de uitvoering van de overeenkomst benodigde informatie (waaronder vergunningen, ontheffingen, beschikkingen e.d.) tijdig en op de door de gebruiker gewenste wijze aan hem ter beschikking stelt;
  - eventuele door de wederpartij aan de gebruiker verstrekte gegevensdragers, bestanden e.d. vrij zijn van virussen en defecten;
  - de gebruiker op de overeengekomen data en tijden toegang krijgt tot de werklocatie. Deze locatie moet voldoen aan de hiervoor geldende wettelijke (veiligheids)eisen;
  - de door hem ingeschakelde derden hun werkzaamheden en leveringen op een zodanige wijze verrichten, dat de gebruiker hierdoor niet wordt belemmerd en geen vertraging ondervindt bij de uitvoering van de overeenkomst;
  - de werklocatie in een zodanige staat is dat de gebruiker ongehinderd de werkzaamheden kan verrichten en voortzetten;
  - de gebruiker tijdig de mogelijkheid krijgt te zorgen voor de aanvoer, opslag en/of afvoer van (bouw)materialen en hulpmiddelen;
  - de gebruiker op de werklocatie kosteloos kan beschikken over de door de gebruiker gewenste aansluitmogelijkheden voor elektriciteit (krachtstroom), gas en water. Verloren arbeidsuren als gevolg van water-, gas- of stroomuitval zijn voor rekening van de wederpartij;
  - de gebruiker vrije toegang heeft tot toiletten, schaftlokalen en kantines;
  - op de werklocatie voldoende voorzieningen beschikbaar zijn voor het inzamelen van afval, zoals bouw- en chemisch afval;
  - op de werklocatie een ruimte beschikbaar is waar gereedschappen, machines, materialen e.d. van de gebruiker opgeslagen of opgeborgen kunnen worden zonder dat beschadiging of diefstal kan plaatsvinden;
  - op de werklocatie kosteloos de door de gebruiker en/of diens onderaannemers in redelijkheid gewenste overige voorzieningen aanwezig zijn;
  - de gebruiker vóór aanvang van de werkzaamheden op de hoogte wordt gesteld van de ligging van (eigen en in pandige) kabels, leidingen e.d. die niet vallen onder de WION;
  - hij de gebruiker direct informeert indien de ligging van de kabels, leidingen e.d. die wel onder de WION vallen is gewijzigd of mogelijk afwijkt van de bij het Kadaster bekende informatie.
- De wederpartij zorgt ervoor, dat de verstrekte informatie juist en volledig is en vrijwaart de gebruiker voor aanspraken van derden die voortvloeien uit het niet juist en/of onvolledig zijn van deze informatie.
- De gebruiker zal de door de wederpartij verstrekte informatie vertrouwelijk behandelen en alleen aan derden verstrekken voor zover dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de overeenkomst.
- De wederpartij is aansprakelijk voor verlies, diefstal en overige schade aan de gereedschappen, machines, (bouw)materialen e.d. die de gebruiker tijdens de uitvoering van de werkzaamheden bij de wederpartij gebruikt of heeft opgeslagen, waaronder tevens wordt begrepen schade ontstaan door onvolkomenheden, mankementen e.d. op de werklocatie.
- De wederpartij staat de gebruiker toe kosteloos naamsaanduidingen en reclame op de werklocatie of aan het werk aan te brengen.
- Indien de wederpartij niet of niet tijdig aan voornoemde verplichtingen voldoet, heeft de gebruiker het recht de uitvoering van de overeenkomst op te schorten tot het moment dat de wederpartij wel aan zijn verplichtingen heeft voldaan. De kosten in verband met de opgelopen vertraging of verloren arbeidsuren, de kosten voor het verrichten van extra werkzaamheden en de overige gevolgen die hieruit voortvloeien zijn voor rekening en risico van de wederpartij.
- Indien de wederpartij zijn verplichtingen niet nakomt en de gebruiker nalaat van de wederpartij nakoming te verlangen, tast dit het recht van de gebruiker om op een later tijdstip alsnog nakoming te verlangen niet aan.

Artikel 6: Levering, (op)leveringstermijnen

- Overeengekomen (op)leveringstermijnen kunnen nooit worden beschouwd als fatale termijnen. Indien de gebruiker de overeengekomen prestatie niet of niet tijdig levert, moet de wederpartij hem schriftelijk in gebreke stellen en daarbij nog een redelijke termijn gunnen om deze alsnog te leveren.
- De gebruiker is gerechtigd tot uitvoering van de overeenkomst in gedeelten, waarbij iedere deellevering of -prestatie afzonderlijk dan wel periodiek kan worden gefactureerd.
- Het risico voor de te leveren zaken gaat op de wederpartij over op het moment waarop de te leveren zaken feitelijk ter beschikking staan van de wederpartij.
- Verzending of transport van de bestelde zaken geschiedt op een door de gebruiker te bepalen wijze en voor risico van de gebruiker, maar voor rekening van de wederpartij.
- Indien het, wegens een oorzaak gelegen in de risicosfeer van de wederpartij, niet mogelijk blijkt de overeengekomen prestatie of zaken (op de overeengekomen wijze) aan de wederpartij te leveren, heeft de gebruiker het recht de bouwmaterialen of overige zaken die voor de uitvoering van de overeenkomst zijn aangeschaft voor rekening en risico van de wederpartij op te slaan. De wederpartij moet de gebruiker binnen een door de gebruiker te stellen termijn na kennisgeving van de opslag in staat stellen de prestatie of de zaken alsnog te leveren.
- Indien de wederpartij na de in het vorige lid vermelde termijn in gebreke blijft aan zijn verplichtingen te voldoen, is hij per direct in verzuim. De gebruiker heeft dan het recht de overeenkomst met onmiddellijke ingang door een schriftelijke verklaring geheel of gedeeltelijk te ontbinden, de bouwmaterialen en/of overige zaken aan derden te verkopen en eventuele al vervaardigde documenten te vernietigen zonder dat hieruit voor de gebruiker een verplichting tot vergoeding van schade, kosten en rente voortvloeit. Het voorafgaande laat onverlet de verplichting van de wederpartij tot vergoeding van eventuele (opslag-)kosten, vertragingsschade, winstderving of andere schade of het recht van de gebruiker alsnog nakoming te verlangen.
- Indien een overeengekomen opleveringstermijn is uitgedrukt in werkdagen, wordt hieronder verstaan: kalenderdagen met uitzondering van weekenden en erkende nationale feestdagen.

8. Werkdagen respectievelijk halve werkdagen waarop – als gevolg van omstandigheden die niet aan de gebruiker te wijten zijn – gedurende minimaal 5 uren respectievelijk 2 uren niet kan worden gewerkt, worden als onwerkbaar beschouwd. De hieruit voortvloeiende gevolgen, zoals een vertraging in de oplevering of kosten voor het verrichten van extra werkzaamheden, zijn voor rekening van de wederpartij.
9. Als de oplevering van het werk moet plaatsvinden op een dag die geen werkdag is, geldt de eerstvolgende werkdag als de overeengekomen dag van oplevering.

Artikel 7: Voortgang, uitvoering overeenkomst

1. Indien de aanvang, voortgang of (op)levering van het werk of de overeengekomen levering van zaken wordt vertraagd doordat:
  - a. de gebruiker niet tijdig alle noodzakelijke informatie van de wederpartij heeft ontvangen;
  - b. de gebruiker niet tijdig de eventueel overeengekomen (voorstel)betaling van de wederpartij heeft ontvangen;
  - c. er sprake is van overige omstandigheden die voor rekening en risico van de wederpartij komen;heeft de gebruiker recht op een redelijke verlenging van de (op)leveringstermijn en op vergoeding van de hiermee gemoede kosten en schade, zoals eventuele wachturen.
2. Indien de overeenkomst in fasen wordt uitgevoerd, heeft de gebruiker het recht de uitvoering van de onderdelen die tot een volgende fase behoren op te schorten, totdat de wederpartij de resultaten van de voorgaande fase heeft goedgekeurd. De hieruit voortvloeiende kosten en schade zijn voor rekening van de wederpartij.
3. De gebruiker spant zich in de overeengekomen werkzaamheden en leveringen binnen de hiervoor overeengekomen en geplande tijd te realiseren, voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden verlangd. Indien de uitvoering van de overeenkomst op verzoek van de wederpartij moet worden bespoedigd, heeft de gebruiker het recht de hiermee gemoede overwerkuren en overige kosten in rekening te brengen bij de wederpartij.
4. De gebruiker is verplicht het werk goed, deugdelijk en naar de bepalingen van de overeenkomst uit te voeren. De gebruiker moet het werk zodanig uitvoeren, dat daardoor schade aan personen, zaken of het milieu zoveel mogelijk wordt beperkt en moet de in dit kader door of namens de wederpartij gegeven orders en aanwijzingen zoveel mogelijk opvolgen.
5. De gebruiker moet de wederpartij wijzen op onvolkomenheden, fouten, gebreken e.d. in de door of namens de wederpartij:
  - a. verstrekte documenten;
  - b. voorgeschreven constructies, werkwijzen e.d.;
  - c. gegeven aanwijzingen;
  - d. ter beschikking gestelde of voorgeschreven bouwmaterialen en hulpmiddelen;voor zover deze onvolkomenheden, fouten, gebreken e.d. relevant zijn voor de prestatie van de gebruiker en hij hiermee bekend is of kan zijn.
6. De gebruiker wordt geacht bekend te zijn met de relevante wettelijke voorschriften en beschikkingen van overheidswege. De aan de naleving van deze voorschriften en beschikkingen verbonden kosten zijn voor rekening van de wederpartij.
7. Indien de wederpartij wijzigingen in het overeengekomen werk wenst, zal de gebruiker de wederpartij informeren over de gevolgen die deze wijzigingen hebben voor de overeengekomen prijzen, tarieven en (op)leveringstermijnen.
8. Indien tijdens de uitvoering van de overeenkomst blijkt dat de werkzaamheden en/of leveringen als gevolg van onvoorziene omstandigheden niet op de overeengekomen wijze kunnen worden uitgevoerd, zal de gebruiker met de wederpartij in overleg treden over wijziging van de overeenkomst. De gebruiker zal de wederpartij daarbij informeren over de gevolgen van de wijziging voor de overeengekomen prijzen, tarieven en de (op)leveringstermijnen. Indien de uitvoering van de overeenkomst ten gevolge hiervan onmogelijk is geworden heeft de gebruiker in ieder geval recht op volledige vergoeding van de al door hem verrichte werkzaamheden en leveringen.
9. De wederpartij zal iedere conceptversie van door de gebruiker te vervaardigen documenten steeds zorgvuldig controleren en zo spoedig mogelijk zijn reactie aan de gebruiker kenbaar maken. Indien nodig, wordt het concept door de gebruiker aangepast en nogmaals aan de wederpartij ter goedkeuring voorgelegd. De gebruiker kan daarbij verlangen dat de definitieve versie van de vervaardigde documenten per pagina voor akkoord wordt geparafeerd door de wederpartij of dat de wederpartij een schriftelijke akkoordverklaring van de definitieve versie ondertekent. De wederpartij mag de vervaardigde documenten pas gebruiken, nadat de gebruiker de geparafeerde definitieve versie of de schriftelijke akkoordverklaring heeft ontvangen.
10. Indien de gebruiker in al goedgekeurde documenten nog wijzigingen moet aanbrengen, geldt dit als meerwerk en heeft de gebruiker het recht de hieruit voortvloeiende meerkosten aan de wederpartij in rekening te brengen.

Artikel 8: Meer- en minderwerk

1. Meer- en minderwerk moet schriftelijk tussen de gebruiker en de wederpartij overeengekomen worden. De gebruiker is pas gebonden aan mondelinge afspraken nadat hij deze schriftelijk aan de wederpartij heeft bevestigd of zodra de gebruiker – zonder tegenwerping van de wederpartij – met de uitvoering van deze afspraken is begonnen.
2. Bij meerwerk heeft de gebruiker het recht, naast de kosten voor extra materialen, extra uren e.d., een vergoeding van 6% over het berekende meerwerk in rekening te brengen aan de wederpartij als vergoeding voor de algemene kosten (overheadkosten) die het meerwerk voor de gebruiker met zich meebrengt.
3. Verrekening van meer- en minderwerk vindt plaats:
  - a. indien de overeenkomst of de voorwaarden van uitvoering gewijzigd worden;
  - b. indien de bedragen van stelposten zich wijzigen;
  - c. indien de verrekenbare hoeveelheden zich wijzigen.
4. Stelposten zijn in de overeenkomst genoemde bedragen, die in de aanbesteding zijn begrepen en die bestemd zijn voor:
  - a. het aanschaffen van bouwmaterialen;
  - b. of het aanschaffen van bouwmaterialen en het verwerken daarvan;
  - c. het verrichten van werkzaamheden welke op de dag van de overeenkomst onvoldoende nauwkeurig zijn bepaald en door de wederpartij en/of de gebruiker nader moeten worden ingevuld.Ten aanzien van iedere stelpost wordt in de overeenkomst vermeld waarop deze betrekking heeft.
5. Bij de ten laste van stelposten te brengen uitgaven wordt als uitgangspunt gekozen de door de gebruiker berekende prijzen respectievelijk de door hem gemaakte kosten, te verhogen met een aannemersvergoeding van 10%.
6. Indien een stelpost uitsluitend betrekking heeft op het aanschaffen van bouwmaterialen, zijn de kosten van het verwerken daarvan in de aanbesteding begrepen en worden deze verwerkingskosten niet afzonderlijk verrekend. Deze kosten zullen echter wel worden verrekend ten laste van de stelpost voor zover de kosten door de invulling die aan de stelpost wordt gegeven hoger zijn dan die waarmee de gebruiker redelijkerwijs rekening heeft moeten houden.
7. Indien een stelpost betrekking heeft op het aanschaffen van bouwmaterialen en het verwerken daarvan, zijn de kosten van verwerking niet in de aanbesteding begrepen en worden deze verwerkingskosten altijd afzonderlijk ten laste van de stelpost verrekend.
8. Indien in de overeenkomst verrekenbare hoeveelheden zijn opgenomen – en deze hoeveelheden afwijken van de hoeveelheden die benodigd zijn om het werk tot stand te brengen – zal verrekening plaatsvinden van de uit die afwijking voortvloeiende meer- of minderkosten. Dit geldt met uitzondering van al aangeschafte materialen die door overeengekomen minderwerk overbodig zijn geworden. De gebruiker heeft het recht deze materialen bij de wederpartij in rekening te brengen.
9. Zonder daarmee in verzuim te geraken, kan de gebruiker een verzoek tot meer- of minderwerk weigeren, indien dit in kwalitatief opzicht gevolgen zou kunnen hebben voor de in dat kader te verrichten of verrichte werkzaamheden of leveringen.

Artikel 9: Opneming, goedkeuring, oplevering

1. Tijdig vóór de dag waarop het werk voltooid zal zijn, nodigt de gebruiker de wederpartij schriftelijk uit om tot opneming van het werk over te gaan. De opneming moet zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen 5 werkdagen na voltooiing van het werk, plaatsvinden. De opneming wordt verricht door de wederpartij in aanwezigheid van de gebruiker en heeft tot doel te constateren of de gebruiker aan zijn verplichtingen uit de overeenkomst heeft voldaan.
2. Indien de opneming niet binnen de in het vorige lid bedoelde termijn heeft plaatsgevonden, kan de gebruiker schriftelijk een nieuw verzoek aan de wederpartij richten het werk binnen 5 werkdagen op te nemen. Indien de wederpartij wederom niet aan dit verzoek voldoet, wordt het werk geacht te zijn goedgekeurd op de vijfde werkdag na dit herhaalde verzoek.
3. Uiterlijk binnen 5 werkdagen na de opneming moet de wederpartij schriftelijk aan de gebruiker kenbaar maken of hij het werk al dan niet goedkeurt. Bij afkeuring moet de wederpartij dit bovendien schriftelijk onderbouwen en aan de gebruiker de gelegenheid bieden om eventuele geconstateerde gebreken binnen een redelijke termijn te verhelpen.
4. Indien de gebruiker binnen de in het vorige lid genoemde termijn geen enkele mededeling van de wederpartij heeft ontvangen, wordt het werk geacht door de wederpartij te zijn goedgekeurd op de vijfde werkdag na de opneming of zoveel eerder als de wederpartij het werk vóór deze dag al in gebruik heeft genomen.
5. Nog niet verrichte of nog niet beëindigde werkzaamheden van door of namens de wederpartij ingeschakelde derden, welke van invloed zijn op een behoorlijk gebruik van het werk, hebben geen invloed op het gebruiksklaar zijn van de oplevering van het door de gebruiker verrichte en met de wederpartij overeengekomen werk.
6. Onder de dag van oplevering wordt verstaan: de dag waarop het werk conform de bepalingen van dit artikel is goedgekeurd of geacht wordt te zijn goedgekeurd.
7. Kleine gebreken die op eenvoudige wijze in een tussen partijen overeengekomen onderhoudstermijn kunnen worden hersteld, zijn geen reden tot onthouding van goedkeuring, mits deze gebreken niet aan een eventuele ingebruikneming in de weg staan. Indien partijen geen specifieke onderhoudstermijn zijn overeengekomen, geldt een onderhoudstermijn van 30 dagen na oplevering. De gebruiker moet gebreken welke binnen de onderhoudstermijn worden geconstateerd en voor zijn rekening komen zo spoedig mogelijk (laten) herstellen.
8. Indien de wederpartij na de in dit artikel bedoelde oplevering of onderhoudstermijn nog gebreken, onvolkomenheden e.d. constateert, zijn hierop de bepalingen van het in deze algemene voorwaarden opgenomen klachtartikel van toepassing.

Artikel 10: Schorsing, beëindiging van het werk in onvoltooid staat en opzegging

1. De wederpartij mag de uitvoering van het werk geheel of gedeeltelijk schorsen. Voorzeningen die de gebruiker ten gevolge van de schorsing moet treffen evenals extra werkzaamheden die in dit kader moeten worden verricht, worden als meerwerk in rekening gebracht. Schade die de gebruiker tengevolge van de schorsing lijdt, waaronder al voor de opschortingperiode gereserveerde uren, moet door de wederpartij aan de gebruiker worden vergoed.
2. Indien gedurende de schorsing schade aan het werk ontstaat, komt deze niet voor de rekening van de gebruiker, tenzij de gebruiker deze schade redelijkerwijs had kunnen voorzien en de wederpartij op het mogelijk optreden van deze schade had behoren te wijzen.
3. Indien de schorsing langer dan 14 dagen duurt, heeft de gebruiker bovendien recht op betaling voor het al uitgevoerde gedeelte van het werk en de al op het werk aangevoerde, nog niet verwerkte, maar al wel door de gebruiker betaalde, bouwmaterialen.
4. Indien de schorsing van het werk langer dan 1 maand duurt, heeft de gebruiker het recht het werk in onvoltooid staat te beëindigen. In dat geval moet er conform lid 5 of lid 6 van dit artikel worden afgerekend.
5. De wederpartij mag de overeenkomst altijd geheel of gedeeltelijk opzeggen. De gebruiker heeft in dat geval recht op de aanbestedingsom, vermeerderd met de kosten die de gebruiker als gevolg van de niet-voltooiing heeft moeten maken en vermindert met de hem door de beëindiging bespaarde kosten. De gebruiker zendt de wederpartij hiervoor een gespecificeerde eindafrekening.
6. Indien door partijen de prijs afhankelijk is gesteld van de werkelijk door de gebruiker te maken kosten, wordt de verschuldigde prijs bij opzegging berekend aan de hand van de gemaakte kosten, de verrichte arbeid en de winstderving van de gebruiker.
7. Indien de uitvoering van het werk onmogelijk wordt doordat het object waarop, waarin of waaraan het werk moet worden uitgevoerd tenietgaat, zonder dat dit aan de gebruiker kan worden toegerekend, heeft de gebruiker het recht een evenredig deel van de overeengekomen prijs – gebaseerd op de al verrichte arbeid en gemaakte kosten – aan de wederpartij in rekening te brengen. Ingeval van opzet of bewuste roekeloosheid van de wederpartij heeft de gebruiker recht op een bedrag berekend conform lid 5 of lid 6 van dit artikel.

Artikel 11: Bouwmaterialen

1. Alle door de gebruiker te leveren bouwmaterialen moeten van de hiervoor gebruikelijke kwaliteit zijn, geschikt zijn voor hun bestemming en voldoen aan de overeengekomen of – bij gebreke hiervan – de hieraan in redelijkheid te stellen eisen.
2. De gebruiker stelt de wederpartij in de gelegenheid de bouwmaterialen te keuren. De keuring zal – eventueel aan de hand van een monster – plaatsvinden bij aankomst van de bouwmaterialen op de werklocatie of bij de eerste gelegenheid daarna, mits in dat laatste geval de voortgang van het werk niet in gevaar komt. De gebruiker heeft het recht bij de keuring aanwezig te zijn. Door de wederpartij zelf ter beschikking gestelde bouwmaterialen worden geacht te zijn goedgekeurd.
3. De wederpartij mag de bouwmaterialen door derden laten onderzoeken. De daaraan verbonden kosten komen voor zijn rekening, behalve bij een terecht afkeuring. In dit geval zijn deze kosten voor rekening van de gebruiker.

4. Zowel de wederpartij als de gebruiker kunnen bij afkeuring van de bouwmaterialen vorderen dat een in onderling overleg getrokken, door beide partijen gewaarmerkt, verzegeld monster wordt bewaard.
5. De te leveren bouwmaterialen zijn voor risico van de gebruiker tot het moment van oplevering van het werk.
6. Door of namens de wederpartij te leveren bouwmaterialen zijn voor risico van de gebruiker vanaf het moment dat de bouwmaterialen op de werklocatie aankomen. Met het oog hierop zal de wederpartij de gebruiker voorafgaand aan de levering in kennis stellen wanneer deze bouwmaterialen zullen worden geleverd, zodat de gebruiker in alle redelijkheid de eventueel noodzakelijke maatregelen kan treffen.
7. De uit het werk komende (bouw)materialen, die de wederpartij wenst te behouden, moeten door hem van het werk worden verwijderd. Alle andere (bouw)materialen worden door de gebruiker afgevoerd.

Artikel 12: Klachten

1. Onverminderd het bepaalde in het vorige artikel, is de wederpartij verplicht alle geleverde zaken direct na ontvangst te controleren en eventuele zichtbare gebreken, defecten, beschadigingen, afwijkingen in aantallen en/of overige non-conformiteiten te vermelden op de vrachtbrief of begeleidende bon. Bij het ontbreken van een vrachtbrief of begeleidende bon moet de wederpartij de gebreken, defecten e.d. binnen 24 uur na ontvangst van de zaken schriftelijk aan de gebruiker melden.
2. Overige klachten ten aanzien van de geleverde zaken moeten direct na ontdekking – doch uiterlijk binnen de overeengekomen keuring- of garantietermijn – schriftelijk aan de gebruiker worden gemeld. Alle gevolgen van het niet direct melden zijn voor risico van de wederpartij. Indien geen expliciete garantietermijn is overeengekomen, geldt een termijn van 1 jaar na levering.
3. Alle klachten over de verrichte werkzaamheden moeten eveneens direct na ontdekking – doch uiterlijk binnen een door de gebruiker gestelde termijn na oplevering – aan de gebruiker worden gemeld, gevolgd door een schriftelijke bevestiging hiervan. Indien er geen termijn is overeengekomen, geldt een termijn van 1 maand. Bij gebreke van een dergelijke melding worden de werkzaamheden geacht conform de overeenkomst te zijn verricht.
4. Indien een klacht niet binnen de in de voorgaande leden vermelde termijnen aan de gebruiker is gemeld, is geen beroep mogelijk op een overeengekomen garantie. Alle gevolgen van het niet direct melden zijn bovendien voor risico van de wederpartij.
5. Bestelde zaken worden in de bij de gebruiker voorradige (groothandels)verpakkingen/minimale hoeveelheden of aantallen geleverd. In de branche geaccepteerde geringe afwijkingen ter zake opgegeven maten, gewichten, aantallen, kleuren e.d., gelden niet als tekortkoming aan de zijde van de gebruiker. Hierbij is geen beroep op de garantie mogelijk.
6. Klachten schorten de betalingsverplichting van de wederpartij niet op.
7. Het vorige lid geldt niet voor de consument.
8. De wederpartij moet de gebruiker in staat stellen de klacht te onderzoeken en alle hiervoor relevante informatie aan de gebruiker verstrekken. Indien voor het onderzoek naar de klacht retourzending van de geleverde zaken noodzakelijk is of indien het noodzakelijk is dat de gebruiker ter plekke de klacht komt onderzoeken, zijn de hieraan verbonden kosten voor rekening van de wederpartij, tenzij de klacht achteraf gegrond blijkt te zijn. Het transportrisico van de retourzending is altijd voor de wederpartij.
9. In alle gevallen geschiedt retourzending op een door de gebruiker te bepalen wijze en in de originele verpakking of emballage.
10. Geen klachten zijn mogelijk ten aanzien van onvolkomenheden in of eigenschappen van zaken die zijn vervaardigd uit natuurlijke materialen of onvolkomenheden die veroorzaakt worden doordat de werkzaamheden worden verricht aan deze zaken, indien deze onvolkomenheden of eigenschappen inherent zijn aan de aard van deze materialen.
11. Geen klachten zijn mogelijk ten aanzien van verkleuringen en ondergeschikte kleurafwijkingen van hout, bakstenen, cement e.d.
12. Geen klachten zijn mogelijk over zaken die na ontvangst door de wederpartij van aard en/of samenstelling zijn veranderd dan wel geheel of gedeeltelijk zijn be- of verwerkt.

Artikel 13: Garanties

1. De gebruiker zorgt er voor dat de overeengekomen leveringen en werkzaamheden naar behoren en conform de in zijn branche geldende normen worden uitgevoerd, maar geeft ten aanzien van deze leveringen en werkzaamheden nooit een verdergaande garantie dan zoals uitdrukkelijk tussen partijen werd overeengekomen.
2. De gebruiker staat gedurende de garantietermijn in voor de gebruikelijke normale kwaliteit en deugdelijkheid van de geleverde zaken en de verrichte werkzaamheden.
3. Bij het gebruik van de voor de uitvoering van de overeenkomst benodigde bouwmaterialen baseert de gebruiker zich op de informatie die de fabrikant of leverancier van deze bouwmaterialen verstrekt over de eigenschappen hiervan. Indien voor de geleverde bouwmaterialen door de fabrikant of leverancier een garantie is afgegeven, zal die garantie op gelijke wijze tussen partijen gelden. De gebruiker zal de wederpartij hierover informeren.
4. Indien het doel/de bestemming waarvoor de wederpartij de zaken wenst te bewerken, verwerken of gebruiken afwijkt van het gebruikelijke doel/de gebruikelijke bestemming van deze zaken, garandeert de gebruiker slechts dat de zaken geschikt zijn voor dit doel/deze bestemming indien hij dit schriftelijk aan de wederpartij heeft bevestigd.
5. Geen beroep op de garantie is mogelijk, zolang de wederpartij de voor de zaken overeengekomen prijs en/of de voor de werkzaamheden overeengekomen vergoeding nog niet heeft voldaan.
6. Het vorige lid geldt niet voor de consument.
7. Bij een terecht beroep op de garantie zal de gebruiker – naar zijn keuze – kosteloos zorg dragen voor herstel of vervanging van de zaken, het alsnog op de juiste wijze uitvoeren van de overeengekomen werkzaamheden dan wel voor terugbetaling van of een korting op de overeengekomen prijs of vergoeding. Indien er sprake is van bijkomende schade, gelden hiervoor de bepalingen van het in deze algemene voorwaarden opgenomen aansprakelijkheidsartikel.
8. In afwijking van het vorige lid, heeft de consument de keuze tussen herstel of vervanging van de zaken respectievelijk het alsnog op de juiste wijze uitvoeren van de overeengekomen werkzaamheden, tenzij dit in redelijkheid niet kan worden gevergd van de gebruiker. In plaats daarvan mag de consument de overeenkomst altijd bij schriftelijke verklaring ontbinden of een korting op de overeengekomen prijs of vergoeding verlangen.

Artikel 14: Aansprakelijkheid

1. Buiten de expliciet overeengekomen garanties of door de gebruiker gegarandeerde resultaten of kwaliteitseisen aanvaardt de gebruiker geen enkele aansprakelijkheid.
2. Onverminderd het bepaalde in het vorige lid is de gebruiker alleen aansprakelijk voor directe schade. Iedere aansprakelijkheid van de gebruiker voor gevolgschade, zoals bedrijfsschade, winstderving en/of geleden verlies, vertragingsschade en/of personen- of letselschade, is uitdrukkelijk uitgesloten.
3. De wederpartij moet al die maatregelen nemen die noodzakelijk zijn ter voorkoming of beperking van de schade.
4. Indien de gebruiker aansprakelijk is voor door de wederpartij geleden schade, is de schadevergoedingsplicht van de gebruiker altijd beperkt tot maximaal het bedrag dat door zijn assuradeur in het voorkomende geval wordt uitgekeerd. Indien de assuradeur niet uitkeert of de schade niet onder een door de gebruiker gesloten verzekering valt, is de schadevergoedingsplicht van de gebruiker beperkt tot maximaal het factuurbedrag voor de geleverde zaken of de verrichte werkzaamheden.
5. De wederpartij moet de gebruiker uiterlijk binnen 6 maanden nadat hij bekend is geworden met of bekend had kunnen zijn met de door hem geleden schade hiervoor aanspreken.
6. In afwijking van het vorige lid geldt voor de consument een termijn van 1 jaar.
7. Indien de gebruiker zijn werkzaamheden of leveringen moet verrichten aan de hand van door of namens de wederpartij verstrekte documenten, is de gebruiker niet verantwoordelijk voor de inhoud, juistheid en volledigheid van deze documenten.
8. Als de wederpartij bouwmaterialen en/of onderdelen voor verdere verwerking of montage beschikbaar stelt, is de gebruiker verantwoordelijk voor een correcte verwerking respectievelijk montage, maar niet voor de deugdelijkheid van de materialen of onderdelen zelf.
9. De gebruiker is nooit aansprakelijk voor schade aan het werk als gevolg van door of namens de wederpartij uitgevoerde werkzaamheden of verrichte leveringen.
10. De wederpartij vrijwaart de gebruiker van alle aanspraken van derden tot vergoeding van schade, indien de gebruiker de voor de uitvoering van de overeenkomst op grond van de WION verplichte graafmelding (KLIC-melding) tijdig bij het kadaster heeft gedaan, de graafwerkzaamheden zorgvuldig heeft verricht en er desondanks schade aan ondergrondse netten ontstaat.
11. Indien na de totstandkoming van de overeenkomst blijkt dat de werklocatie, het werk en/of bouwmaterialen die uit het werk voortkomen verontreinigd is respectievelijk zijn, is de wederpartij aansprakelijk voor de daaruit voortvloeiende gevolgen en vrijwaart hij de gebruiker voor eventuele aanspraken van derden die hieruit voortkomen.
12. De gebruiker is niet aansprakelijk en de wederpartij kan geen beroep doen op de toepasselijke garantie indien de schade is ontstaan:
  - a. door ondeskundig gebruik of gebruik in strijd met de bestemming van het geleverde of de door of namens de gebruiker verstrekte instructies, adviezen, gebruiksaanwijzingen e.d.;
  - b. door ondeskundige bewaring (opslag) van de geleverde zaken;
  - c. door fouten of onvolledigheden in de door of namens de wederpartij aan de gebruiker verstrekte of voorgeschreven informatie, documenten of materialen;
  - d. door aanwijzingen of instructies van of namens de wederpartij;
  - e. als gevolg van de keuze van de wederpartij die afwijkt van wat de gebruiker adviseerde en/of gebruikelijk is;
  - f. door de keuze die de wederpartij ten aanzien van de te leveren zaken heeft gemaakt;
  - g. door normale slijtage, erosie of corrosie;
  - h. door veroudering en/of aantasting van de zaken door van buiten komende invloeden anders dan invloeden waartegen de zaken normaliter bestand zouden moeten zijn;
  - i. doordat door of namens de wederpartij reparaties of overige werkzaamheden of bewerkingen aan het geleverde zijn uitgevoerd, zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de gebruiker.
13. De wederpartij is in de gevallen als opgesomd in het vorige lid volledig aansprakelijk voor alle hieruit voortvloeiende schade en vrijwaart de gebruiker uitdrukkelijk voor alle aanspraken van derden tot vergoeding van deze schade.
14. De in dit artikel opgenomen beperkingen van de aansprakelijkheid gelden niet indien de schade te wijten is aan opzet en/of bewuste roekeloosheid van de gebruiker of het leidinggevend personeel op directieniveau of indien dwingendrechtelijke wettelijke bepalingen zich hiertegen verzetten. Uitsluitend in deze gevallen zal de gebruiker de wederpartij vrijwaren voor eventuele aanspraken van derden jegens de wederpartij.

Artikel 15: Betaling bij bedrijven onderling

1. De gebruiker heeft altijd het recht (gedeeltelijke) vooruitbetaling of enige andere zekerheid voor betaling van de wederpartij te verlangen.
2. Betaling moet binnen een vervalt termijn van 30 dagen na de factuurdatum plaatsvinden, tenzij partijen schriftelijk een andere betaaltermijn zijn overeengekomen. Daarbij staat de juistheid van een factuur vast indien de wederpartij niet binnen deze betaaltermijn bezwaar heeft gemaakt.
3. Indien een factuur na het verstrijken van de in het vorige lid bedoelde termijn niet volledig is betaald of geen automatische incasso heeft kunnen plaatsvinden, is de wederpartij aan de gebruiker een vertragingsrente verschuldigd ter grootte van 2% per maand, cumulatief te berekenen over de hoofdsom. Gedeelten van een maand worden daarbij als volle maand gerekend.
4. Indien na aanmaning door de gebruiker betaling alsnog uitblijft, heeft de gebruiker bovendien het recht aan de wederpartij buitengerechtelijke incassokosten in rekening te brengen ter hoogte van 15% van het factuurbedrag met een minimum van € 150,00.
5. Bij uitblijven van volledige betaling door de wederpartij, heeft de gebruiker het recht de overeenkomst, zonder nadere ingebrekestelling door een schriftelijke verklaring te ontbinden of zijn verplichtingen uit de overeenkomst op te schorten, totdat de wederpartij alsnog betaald heeft of hiervoor een deugdelijke zekerheid heeft gesteld. Voornoemd opschortingsrecht heeft de gebruiker eveneens indien hij al voordat de wederpartij in verzuim is met de betaling gegronde redenen heeft om aan de kredietwaardigheid van de wederpartij te twijfelen.
6. Door de wederpartij gedane betalingen worden door de gebruiker eerst in mindering gebracht op alle verschuldigde rente en kosten en vervolgens op de opeisbare facturen die het langst openstaan, tenzij de wederpartij bij betaling schriftelijk vermeldt dat deze betrekking heeft op een latere factuur.
7. De wederpartij mag de vorderingen van de gebruiker niet verrekenen met eventuele tegenvorderingen die hij op de gebruiker heeft. Dit geldt eveneens indien de wederpartij (voorlopige) surseance van betaling aanvraagt of in staat van faillissement wordt verklaard.

Artikel 16: Betaling bij consumenten

1. De gebruiker heeft altijd het recht (gedeeltelijke) vooruitbetaling of enige andere zekerheid voor betaling van de consument te verlangen. De gevraagde vooruitbetaling zal maximaal 50% van de overeengekomen prijs bedragen.
2. Betaling moet binnen een vervalt termijn van 30 dagen na de factuurdatum plaatsvinden, tenzij partijen schriftelijk een andere betaaltermijn zijn overeengekomen. Daarbij staat de juistheid van een factuur vast indien de consument niet binnen deze betaaltermijn bezwaar heeft gemaakt.
3. Indien een factuur na het verstrijken van de in het vorige lid bedoelde termijn niet volledig is betaald of geen automatische incasso heeft kunnen plaatsvinden, is de consument aan de gebruiker een vertragingsrente verschuldigd ter grootte van 2% per maand, cumulatief te berekenen over de hoofdsom. Gedeelten van een maand worden daarbij als volle maand gerekend.
4. Indien na aanmaning door de gebruiker betaling alsnog uitblijft, heeft de gebruiker bovendien het recht aan de consument buitengerechtelijke incassokosten in rekening te brengen. Daarbij zal de gebruiker de consument bij genoemde aanmaning nog minimaal een termijn van 14 dagen geven om alsnog te betalen.
5. De in het vorige lid bedoelde buitengerechtelijke incassokosten bedragen:
  - a. 15% van het bedrag van de hoofdsom over de eerste € 2.500,00 van de vordering (met een minimum van € 40,00);
  - b. 10% van het bedrag van de hoofdsom over de volgende € 2.500,00 van de vordering;

- c. 5% van het bedrag van de hoofdsom over de volgende € 5.000,00 van de vordering;
  - d. 1% van het bedrag van de hoofdsom over de volgende € 190.000,00 van de vordering;
  - e. 0,5% van het meerdere van de hoofdsom.
- Dit alles met een absoluut maximum van € 6.775,00.
6. Voor de berekening van de buitengerechtigde incassokosten heeft de gebruiker het recht na verloop van 1 jaar de hoofdsom van de vordering te verhogen met de in dat jaar conform lid 3 van dit artikel cumulatief opgebouwde vertragingsrente.
  7. Bij uitlijven van volledige betaling door de consument, heeft de gebruiker het recht de overeenkomst, zonder nadere ingebrekestelling door een schriftelijke verklaring te ontbinden of zijn verplichtingen uit de overeenkomst op te schorten, totdat de consument alsnog betaald heeft of hiervoor een deugdelijke zekerheid heeft gesteld. Voornoemd opschortingsrecht heeft de gebruiker eveneens indien hij al voordat de consument in verzuim is met de betaling gegronde redenen heeft om aan de kredietwaardigheid van de consument te twijfelen.
  8. Door de consument gedane betalingen worden door de gebruiker eerst in mindering gebracht op alle verschuldigde rente en kosten en vervolgens op de opeisbare facturen die het langst openstaan, tenzij de consument bij de betaling schriftelijk vermeldt dat deze betrekking heeft op een latere factuur.

Artikel 17: Eigendomsvoorbehoud

1. De gebruiker behoudt zich de eigendom van alle krachtens de overeenkomst geleverde en nog te leveren zaken voor tot het tijdstip waarop de wederpartij aan al zijn betalingsverplichtingen jegens de gebruiker heeft voldaan.
2. De in het vorige lid bedoelde betalingsverplichtingen bestaan uit het betalen van de koopprijs van de zaken, vermeerderd met vorderingen wegens verrichte werkzaamheden die met de levering verband houden en vorderingen wegens het toerekenbaar tekortschieten van de wederpartij in de nakoming van zijn verplichtingen, zoals vorderingen tot het betalen van schadevergoeding, buitengerechtigde incassokosten, rente en eventuele boetes.
3. Zolang op de geleverde zaken een eigendomsvoorbehoud rust, mag de wederpartij de zaken niet op enige wijze verpanden of de zaken door middel van pandlijsten in de (feitelijke) macht van een financier brengen.
4. De wederpartij moet de gebruiker direct schriftelijk informeren indien derden pretenderen eigendoms- of overige rechten te hebben op de zaken waarop een eigendomsvoorbehoud rust.
5. De wederpartij moet de zaken zolang het eigendomsvoorbehoud hierop rust zorgvuldig en als identificeerbaar eigendom van de gebruiker bewaren.
6. De wederpartij moet zorgen voor een zodanige bedrijfs- of inboedelverzekering dat de zaken die onder eigendomsvoorbehoud zijn geleverd te allen tijde zijn meeverzekerd en zal de gebruiker op eerste verzoek inzage verlenen in de verzekeringspolis en de bijbehorende premiebetalingsbewijzen.
7. Indien de wederpartij handelt in strijd met de bepalingen van dit artikel of de gebruiker een beroep doet op het eigendomsvoorbehoud, komt aan de gebruiker en zijn werknemers het onherroepelijk recht toe het terrein van de wederpartij te betreden en de onder eigendomsvoorbehoud geleverde zaken terug te nemen. Dit geldt onverminderd het recht van de gebruiker op vergoeding van schade, gederfde winst en rente en het recht de overeenkomst zonder nadere ingebrekestelling, door een schriftelijke verklaring, te ontbinden.

Artikel 18: Intellectuele eigendomsrechten

1. De gebruiker is en blijft de rechthebbende van alle intellectuele eigendomsrechten die rusten op, voortkomen uit, verband houden met en/of behoren tot de door de gebruiker in het kader van de overeenkomst geleverde of vervaardigde werken, zaken, documenten e.d., tenzij partijen schriftelijk anders zijn overeengekomen. De uitoefening van deze rechten is, zowel tijdens als na afloop van de uitvoering van de overeenkomst, uitdrukkelijk en uitsluitend aan de gebruiker voorbehouden.
2. Dit betekent onder meer dat:
  - a. de wederpartij de door de gebruiker geleverde of vervaardigde documenten niet mag gebruiken buiten de context van de overeenkomst, hij deze documenten niet aan derden mag verstrekken, hij derden hierin geen inzage mag verlenen en hij deze documenten niet mag vernieuwvuldigen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de gebruiker;
  - b. de wederpartij de door de gebruiker geleverde of vervaardigde werken, zaken of onderdelen hiervan niet mag namaken, wijzigen, reproduceren e.d. zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de gebruiker.
3. De wederpartij staat er voor in dat de door hem aan de gebruiker verstrekte documenten en bestanden geen inbreuk maken op het auteursrecht of enig ander intellectueel eigendomsrecht van derden. De wederpartij is aansprakelijk voor eventuele schade die de gebruiker door dergelijke inbreuken lijdt en vrijwaart de gebruiker voor aanspraken van deze derden.

Artikel 19: Retentierecht

1. De gebruiker heeft het recht een retentierecht uit te oefenen en in dit kader de (verdere) oplevering van het werk op te schorten en/of de wederpartij de toegang tot het werk te ontzeggen indien en gedurende de periode dat:
  - a. de wederpartij de kosten van de werkzaamheden aan het werk niet of niet volledig heeft voldaan;
  - b. de wederpartij de kosten van eerdere door de gebruiker verrichte werkzaamheden aan het werk niet of niet volledig heeft betaald;
  - c. de wederpartij andere opeisbare vorderingen die voortvloeien uit de contractuele relatie met de gebruiker niet of niet volledig heeft betaald.
2. De gebruiker is niet aansprakelijk voor eventuele schade – van welke aard dan ook – die voortvloeit uit het door hem uitgeoefende retentierecht.

Artikel 20: Faillissement, beschikkingsonbevoegdheid e.d.

1. De gebruiker heeft altijd het recht de overeenkomst zonder nadere ingebrekestelling door een schriftelijke verklaring aan de wederpartij te ontbinden op het tijdstip waarop de wederpartij:
  - a. in staat van faillissement wordt verklaard of een aanvraag tot zijn faillissement is gedaan;
  - b. (voorlopige) surseance van betaling aanvraagt;
  - c. door executoriale beslaglegging wordt getroffen;
  - d. onder curatele of onder bewind wordt gesteld;
  - e. anderszins de beschikkingsbevoegdheid of handelingsbekwaamheid met betrekking tot diens vermogen of delen ervan verliest.
2. De wederpartij moet de curator of bewindvoerder altijd op de hoogte stellen van de (inhoud van de) overeenkomst en deze algemene voorwaarden.

Artikel 21: Overmacht

1. Bij overmacht aan de zijde van de wederpartij of de gebruiker, heeft de gebruiker het recht de overeenkomst door een schriftelijke verklaring aan de wederpartij te ontbinden of de nakoming van zijn verplichtingen jegens de wederpartij voor een redelijke termijn op te schorten zonder tot enige schadevergoeding gehouden te zijn.
2. Onder overmacht aan de zijde van de gebruiker wordt in het kader van deze algemene voorwaarden verstaan: een niet-toerekenbare tekortkoming van de gebruiker, van de door hem ingeschakelde derden of toeleveranciers of overige zwaarwegende redenen aan de zijde van de gebruiker.
3. Als omstandigheden waarin sprake zal zijn van overmacht aan de zijde van de gebruiker zullen onder meer worden verstaan: oorlog, oproer, mobilisatie, binnen- en buitenlandse onlusten, overheidsmaatregelen, stakingen binnen de organisatie van de gebruiker en/of van de wederpartij of dreiging van deze e.d. omstandigheden, verstoring van de ten tijde van het aangaan van de overeenkomst bestaande valutaverhoudingen, bedrijfsstoringen door brand, inbraak, sabotage, uitval van elektriciteit, internet- of telefoonverbindingen, natuurverschijnselen, (natuur)rampen e.d. evenals door weersomstandigheden, wegblokkades, ongeval, import en export belemmerende maatregelen e.d. ontstane transportmoeilijkheden en leveringsproblemen.
4. Indien de overmachtsituatie intreedt als de overeenkomst al ten dele is uitgevoerd, moet de wederpartij in ieder geval zijn verplichtingen jegens de gebruiker tot aan dat moment nakomen.

Artikel 22: Toepasselijk recht/bevoegde rechter

1. Op de tussen de gebruiker en de wederpartij gesloten overeenkomst is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.
2. Eventuele geschillen zullen worden voorgelegd aan de bevoegde rechter in de plaats waar de gebruiker is gevestigd, zij het dat de gebruiker altijd het recht behoudt een geschil voor te leggen aan de bevoegde rechter in de plaats waar de wederpartij is gevestigd.
3. De consument mag er altijd voor kiezen het geschil voor te leggen aan de wettelijk bevoegde rechter, mits hij deze keuze tijdig kenbaar maakt aan de gebruiker. Met tijdig wordt hier bedoeld: binnen één maand nadat de gebruiker schriftelijk aan de consument heeft meegedeeld het geschil te willen voorleggen aan de rechter van zijn vestigingsplaats.
4. Indien de wederpartij gevestigd is buiten Nederland, heeft de gebruiker het recht er voor te kiezen het geschil voor te leggen aan de bevoegde rechter in het land of de staat waar de wederpartij gevestigd is.

